

§ 180

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle koskien opetus- ja kulttuuriministeriön 20.2.2020 asettaman selvityshenkilön tekemää edotusta kulttuurialan eettisen toimielimen perustamiseksi

HEL 2020-011675 T 12 02 01

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle opetus- ja kulttuuriministeriön 20.2.2020 asettaman selvityshenkilön tekemästä ehdotuksesta kulttuurialan eettisen toimielimen perustamiseksi seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa selvityksen esitystä kulttuurialan eettisen toimielimen perustamisesta ja siinä toimivan neuvoston tehtävistä. Esitys painotuksesta ennaltaehkäisevään toimintaan on kannatettava. Jälkikäteisen toiminnan osalta selvityksessä tuotiin esiin useita haasteita ja esitetty, esimerkiksi kahden vuoden, siirtymäkausi jälkikäteisen toiminnan käynnistämisessä olisi tärkeää toteuttaa.

Taiteen ja kulttuurin toimijakenttä on verrattain pieni ja varsinkin pääkaupungissa myös kansainvälinen, eettisen toimielimen perustaminen olisi hyödyksi koko toimijakentälle. Kannustamme jatkoselvittämään eettiselle toimielimelle myös muuta sijaintia kuin Taike, esimerkiksi Taideyliopiston yhteyteen tai toimielin itsenäisenä yhdistyspohjaisena toimijana

Taiteen perusopetukseen ja taiteen ja kulttuurin alojen opetukseen liittyvien eettisten näkökulmien sisällyttäminen kulttuurialan eettisen toimielimen tarkastelualueelle olisi tärkeää. Keskustelua eettisistä periaatteista tulisi aktiivisesti ylläpitää ministeriön eri hallinnonalojen välillä ja eri eettisten toimielinten sujuvasta yhteistyöstä ja tiedonvaihdesta tulisi huolehtia.

Helsingin kaupungin kannat lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

1. Pidätekö perusteltuna selvityshenkilön esittämää näkemystä, että taiteen ja kulttuurin alalle tulee perustaa eettisiä kysymyksiä käsittelevä toimielin?

Helsingin kaupunki pitää selvityksessä ehdotetun, taiteen ja kulttuurin eettisiä kysymyksiä käsittelevän toimielimen perustamista erittäin tarpeellisena. Taide- ja kulttuurialan eettiset kysymykset ovat monialaisia ja alan erityispiirteistä huolimatta, kysymykset liittyvät keskeisesti myös muiden eettisten toimielinten toimintakenttään. On tärkeää, että eettisiä periaatteita kehitetään koko taiteen ja kulttuurin alalla yhdessä ja yh-

teistyössä muiden eettisten toimielinten kuten tasa-arvovaltuutetun, yhdenvertaisuusvaltuutetun ym. kanssa.

2. Miten suhtaudutte ehdotukseen perustaa taiteen ja kulttuurin alojen eettisiä kysymyksiä käsittelevä toimielin Taiteen edistämiskeskuksen yhteyteen?

Kannustamme jatkoselvittämään eettiselle toimielimelle myös muuta sijaintia kuin Taike, esimerkiksi Taideyliopiston yhteyteen tai toimielin itsenäisenä yhdistyspohjaisena toimijana. Taikella on taide- ja kulttuurialalla merkittävä rahoittajan rooli ja eettisen toimielimen toimeksiannoksi voi tulla asioita, jossa Taike on osallinen. Tämän lisäksi Taike toimii samalla alalla myös työnantajan roolissa työllistäessään taiteilijoita määräaikaisiin työsuhteisiin. "Käsivarren mitan" etäisyydestä huolimatta, voisi syntyä tilanteita, joissa toimielimen riippumattomuus saatettaisiin asettaa kyseenalaiseksi.

Taiteen edistämiskeskus on profiloitunut vahvasti taiteen edistäjänä, mutta sen roolia koko kulttuurisektorin yleistoimivaltaisena viranomaisena on vaikea tällä hetkellä tunnistaa. On vaikea nähdä, että eettisen toimielimen sijoittaminen Taikkeen yksistään vahvistaisi sen roolia taiteen ja kulttuurin yleisviranomaisena.

Kannustamme jatkoselvittämään eettiselle toimielimelle myös muuta sijaintia kuin Taike, esimerkiksi Taideyliopiston yhteyteen tai toimielin itsenäisenä yhdistyspohjaisena toimijana.

3. Miten arvioitte selvityshenkilön ehdotusta ko. toimielimen toimivallasta ja tehtävistä (erityisesti toimivallan osalta rajat suhteessa muihin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloihin sekä toiminnan osalta jako ja painotus ennaltaehkäisevän toiminnan ja jälkikäteisen toiminnan välillä)?

Helsingin kaupunki kannattaa selvityksen esitystä toimielimen ja siinä toimivan neuvoston tehtävistä. Esitys painotuksesta ennaltaehkäisevään toimintaan on kannatettava. Jälkikäteisen toiminnan osalta selvityksessä tuotiin esiin useita haasteita ja esitetty, esimerkiksi kahden vuoden, siirtymäkausi jälkikäteisen toiminnan käynnistämisessä olisi tärkeää toteuttaa.

Taiteen perusopetukseen ja taiteen ja kulttuurin alojen opetukseen liittyvien eettisten näkökulmien sisällyttäminen kulttuurialan eettisen toimielimen tarkastelualueelle olisi tärkeää. Keskustelua eettisistä periaatteista tulisi aktiivisesti ylläpitää ministeriön eri hallinnonalojen välillä ja eri eettisten toimielinten sujuvasta yhteistyöstä ja tiedonvaihdesta tulisi huolehtia.

4. Miten arvioitte selvityksen ehdotuksia toimielimen hallinnosta ja rahoituksesta?

Helsingin kaupungin kannalta selvityksessä esitettyihin tehtäviin perustuen ehdotus toimielimen hallinnosta ja rahoituksesta on kohtuullinen. Kuten selvityksessä on esitetty, on erityisesti toimielimen käynnistämisen vaiheessa tärkeää varata resursseja ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämiseen työssä.

5. Muut mahdolliset huomiot selvityshenkilön ehdotukseen liittyen?

Selvityksessä ehdotetaan myös, että opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää yhteydenpidon ja neuvottelut Kuntaliiton sekä säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan kanssa selvittääkseen, olisiko kunnissa ja säätiöissä kiinnostusta nostaa esiin taiteen ja kulttuurin alojen eettiset kysymykset tähänastista voimakkaammin. Neuvotteluissa voitaisiin selvittää halukkuutta ja edellytyksiä laajempien yhtenäisten eettisten periaatteiden ja sääntöjen määrittelyyn ja käyttöönottoon organisaatioiden toimialoilla kulttuurin yksityinen ja julkinen rahoitus huomioiden.

Helsingin kaupungin kannalta ehdotus jää esitetyssä muodossa epäselväksi. Vaikka laaja-alainen yhteinen keskustelu eettisistä periaatteista ja toimintatavoista on tärkeää myös taiteen ja kulttuurin rahoittajien kanssa, on kuitenkin tarpeen huomioida, että jokainen rahoittaja toimii omien periaatteidensa mukaisesti eikä Kuntaliitto edusta toimivaltaisesti kuntien päätöksentekoa.

Lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

Poistetaan lausunnon kolmannesta kappaleesta kohta: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kuitenkaan kannata toimielimen sijoittamista Taiteen edistämiskeskuksen yhteyteen, vaan pitää luontevampana, että toimielin sijoitettaisiin Taideyliopiston yhteyteen.

Korvataan em. kohta:

Kannustamme jatkoselvittämään eettiselle toimielimelle myös muuta sijaintia kuin Taike, esimerkiksi Taideyliopiston yhteyteen tai toimielin itsenäisenä yhdistyspohjaisena toimijana.

Poistetaan kuudennesta kappaleesta ensimmäinen lause:

Helsingin kaupunki ei kannata eettisen toimielimen perustamista Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) yhteyteen.

Korvataan em. kohta:

Kannustamme jatkoselvittämään eettiselle toimielimelle myös muuta sijaintia kuin Taike, esimerkiksi Taideyliopiston yhteyteen tai toimielin itsenäisenä yhdistyspohjaisena toimijana.

Korvataan kahdeksas kappale kokonaan:

Kannustamme jatkoselvittämään eettiselle toimielimelle myös muuta sijaintia kuin Taike, esimerkiksi Taideyliopiston yhteyteen tai toimielin itsenäisenä yhdistyspohjaisena toimijana.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.10.2020
- 2 Lausuntopyyntö 19.10.2020, liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa kaupunginhallitukselle opetus- ja kulttuuriministeriön 20.2.2020 asettaman selvityshenkilön tekemästä ehdotuksesta kulttuurialan eettisen toimielimen perustamiseksi seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa selvityksen esitystä kulttuurialan eettisen toimielimen perustamisesta ja siinä toimivan neuvoston tehtävistä. Esitys painotuksesta ennaltaehkäisevään toimintaan on kannatettava. Jälkikäteisen toiminnan osalta selvityksessä tuotiin esiin useita haasteita ja esitetty, esimerkiksi kahden vuoden, siirtymäkausi jälkikäteisen toiminnan käynnistämisessä olisi tärkeää toteuttaa.

Taiteen ja kulttuurin toimijakenttä on verrattain pieni ja varsinkin pääkaupungissa myös kansainvälinen, eettisen toimielimen perustaminen olisi hyödyksi koko toimijakentälle. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kuitenkaan kannata toimielimen sijoittamista Taiteen edistämiskeskusten yhteyteen, vaan pitää luontevampana, että toimielin sijoitettaisiin Taideyliopiston yhteyteen.

Taiteen perusopetukseen ja taiteen ja kulttuurin alojen opetukseen liittyvien eettisten näkökulmien sisällyttäminen kulttuurialan eettisen toimielimen tarkastelualueelle olisi tärkeää. Keskustelua eettisistä periaatteista tulisi aktiivisesti ylläpitää ministeriön eri hallinnonalojen välillä ja

eri eettisten toimielinten sujuvasta yhteistyöstä ja tiedonvaihdesta tulisi huolehtia.

Helsingin kaupungin kannat lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

1. Pidätekö perusteltuna selvityshenkilön esittämää näkemystä, että taiteen ja kulttuurin alalle tulee perustaa eettisiä kysymyksiä käsittelevä toimielin?

Helsingin kaupunki pitää selvityksessä ehdotetun, taiteen ja kulttuurin eettisiä kysymyksiä käsittelevän toimielimen perustamista erittäin tarpeellisena. Taide- ja kulttuurialan eettiset kysymykset ovat monialaisia ja alan erityispiirteistä huolimatta, kysymykset liittyvät keskeisesti myös muiden eettisten toimielinten toimintakenttään. On tärkeää, että eettisiä periaatteita kehitetään koko taiteen ja kulttuurin alalla yhdessä ja yhteistyössä muiden eettisten toimielinten kuten tasa-arvovaltuutetun, yhdenvertaisuusvaltuutetun ym. kanssa.

2. Miten suhtaudutte ehdotukseen perustaa taiteen ja kulttuurin alojen eettisiä kysymyksiä käsittelevä toimielin Taiteen edistämiskeskuksen yhteyteen?

Helsingin kaupunki ei kannata eettisen toimielimen perustamista Taiteen edistämiskeskuksen (Taike) yhteyteen. Taikella on taide- ja kulttuurialalla merkittävä rahoittajan rooli ja eettisen toimielimen toimeksiannoksi voi tulla asioita, jossa Taike on osallinen. Tämän lisäksi Taike toimii samalla alalla myös työnantajan roolissa työllistäessään taiteilijoita määräaikaan työsuhteisiin. "Käsivarren mitan" etäisyydestä huolimatta, voisi syntyä tilanteita, joissa toimielimen riippumattomuus saatettaisiin asettaa kyseenalaiseksi.

Taiteen edistämiskeskus on profiloitunut vahvasti taiteen edistäjänä, mutta sen roolia koko kulttuurisektorin yleistoimivaltaisena viranomaisena on vaikea tällä hetkellä tunnistaa. On vaikea nähdä, että eettisen toimielimen sijoittaminen Taiteen yksistään vahvistaisi sen roolia taiteen ja kulttuurin yleisviranomaisena.

Kannustamme jatkoselvittämään eettisen toimielimen sijoittamista Taideyliopiston yhteyteen. Korkeakouluissa on vakiintuneet käytännöt taiteellisen toiminnan ja tutkimuksen vapaudesta, sijoittuminen sinne tarjoaisi mahdollisuuksia tutkimukselle ja tukisi tulevien taiteilijoiden valmiuksia.

3. Miten arvioitte selvityshenkilön ehdotusta ko. toimielimen toimivallasta ja tehtävistä (erityisesti toimivallan osalta rajat suhteessa muihin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloihin sekä toiminnan osalta jako ja painotus ennaltaehkäisevän toiminnan ja jälkikäteisen toiminnan välillä)?

Helsingin kaupunki kannattaa selvityksen esitystä toimielimen ja siinä toimivan neuvoston tehtävistä. Esitys painotuksesta ennaltaehkäisevään toimintaan on kannatettava. Jälkikäteisen toiminnan osalta selvityksessä tuotiin esiin useita haasteita ja esitetty, esimerkiksi kahden vuoden, siirtymäkausi jälkikäteisen toiminnan käynnistämisessä olisi tärkeää toteuttaa.

Taiteen perusopetukseen ja taiteen ja kulttuurin alojen opetukseen liittyvien eettisten näkökulmien sisällyttäminen kulttuurialan eettisen toimielimen tarkastelualueelle olisi tärkeää. Keskustelua eettisistä periaatteista tulisi aktiivisesti ylläpitää ministeriön eri hallinnonalojen välillä ja eri eettisten toimielinten sujuvasta yhteistyöstä ja tiedonvaihdoista tulisi huolehtia.

4. Miten arvioitte selvityksen ehdotuksia toimielimen hallinnosta ja rahoituksesta?

Helsingin kaupungin kannalta selvityksessä esitettyihin tehtäviin perustuen ehdotus toimielimen hallinnosta ja rahoituksesta on kohtuullinen. Kuten selvityksessä on esitetty, on erityisesti toimielimen käynnistämisen vaiheessa tärkeää varata resursseja ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämiseen työssä.

5. Muut mahdolliset huomiot selvityshenkilön ehdotukseen liittyen?

Selvityksessä ehdotetaan myös, että opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää yhteydenpidon ja neuvottelut Kuntaliiton sekä säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan kanssa selvittääkseen, olisiko kunnissa ja säätiöissä kiinnostusta nostaa esiin taiteen ja kulttuurin alojen eettiset kysymykset tähänastista voimakkaammin. Neuvotteluissa voitaisiin selvittää halukkuutta ja edellytyksiä laajempien yhtenäisten eettisten periaatteiden ja sääntöjen määrittelyyn ja käyttöönottoon organisaatioiden toimialoilla kulttuurin yksityinen ja julkinen rahoitus huomioiden.

Helsingin kaupungin kannalta ehdotus jää esitetyssä muodossa epäselväksi. Vaikka laaja-alainen yhteinen keskustelu eettisistä periaatteista ja toimintatavoista on tärkeää myös taiteen ja kulttuurin rahoittajien kanssa, on kuitenkin tarpeen huomioida, että jokainen rahoittaja toimii omien periaatteidensa mukaisesti eikä Kuntaliitto edusta toimivaltaisesti kuntien päätöksentekoa.

Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt 25.11.2020 mennessä lausuntoja selvityshenkilön ehdotuksesta, joka koskee mahdollista eettisen toimielimen perustamista taiteen ja kulttuurin toimialalle.

Selvityksen mukaan taiteen ja kulttuurin toimialalle tarvitaan eettinen toimielin. Sen tehtävät koskisivat sekä ennaltaehkäisevää että jälkikäteistä toimintaa pääpainon ollessa ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Selvityshenkilö esittää, että toimielin sijoitettaisiin hallinnollisesti Taiteen edistämiskeskuksen yhteyteen, kuitenkin niin, että se olisi toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton sekä Taiteen edistämiskeskukseen mutta myös opetus- ja kulttuuriministeriöön nähden.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 20.2.2020 selvityshenkilön, jonka tehtäväksi annettiin seuraava tehtävänanto: selvityshenkilön asettamisen tavoite oli selvittää erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja eettisen toimielimen perustamiseen liittyen. Selvityshenkilön yksittäisemmät tehtävät toimeksiannossa olivat:

- Millainen kulttuurialan eettisen toimielimen tulisi olla oikeudelliselta muodoltaan?
- Keiden toimijoiden (viranomaiset, yhteisöt, muut toimijat) tulisi perustaa kulttuurialan eettinen toimielin?
- Mitkä olisivat kulttuurialan eettisen toimielimen tehtävät?
- Mikä olisi kulttuurialan eettisen toimielimen toimivalta?
- Miten kulttuurialan eettisen toimielimen toiminnan rahoitus olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista rahoittaa?
- Miten kulttuurialan eettisen toimielimen hallinto olisi tarkoituksenmukaista järjestää?
- Miten kulttuurialan eettisen toimielimen toiminnassa voitaisiin varmistaa, että yksittäinen henkilö voi tarvittaessa nimettömänä tuoda esiin kokemansa epäkohdat?
- Miten mahdollinen yhteistyö muiden alojen eettisiä asioita käsittelevien toimielinten tai vastaavien kanssa olisi mahdollista järjestää?
- Muut mahdolliset selvitystyön aikana esille tulevat asiat.

Selvityksen keskeinen sisältö

Selvityshenkilö tuo selvityksessä kattavasti esiin taide- ja kulttuurialalla käydyin laajan keskustelun yhteisten eettisten periaatteiden määrittelyn sekä alan eettisen toimielimen perustamisen tarpeellisuudesta. Erityisesti Me Too -liikkeen nostamien epäkohtien myötä opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta on laadittu selvityksiä esimerkiksi teatteri- ja elokuva-alan epäasiallisesta kohtelusta sekä taide- ja kulttuurialan tasa-arvosta. Myös näiden selvitysten johtopäätöksissä alan yhteisten toimintamallien ja käytänteiden tarve tulee esiin.

Selvityksen mukaan eettinen tarkastelu ulottuu periaatteessa kaikkeen kulttuurin alojen toimintaan – kulttuurihallinnon kulttuurin rahoitukseen liittyviin toimiin ja muihin toimintoihin sekä kulttuurin ja taiteen kenttien toimijoiden toimiin. Taiteen ja kulttuurin kentän toimijoiden toiminnan ja

käyttäytymisen eettisen arvioinnin kohteena ovat toimijoiden toimet siinänsä ja niiden suhde eettisiin normeihin, ja toimijoiden harjoittama toisten kohtelu ja käyttäytyminen toisia kohtaan. (Liedes 2020, 22.)

Eettisen toimielimen perustamista valtion viranomaistoiminnan yhteyteen perustellaan selvityksessä muun muassa sillä, että aihetta käsitellessä keskusteluissa valtion läsnäoloa on laajasti esitetty. Tarkasteltaessa muita vastaavia toimielimiä, valtio on näidenkin toimielimien perustaja. Uuden pienen irrallisen toimielimen perustamista ei nähdä selvityksen perusteella tarkoituksenmukaisena, eikä toimielintä voida muodostaa tai rahoittaa kentän järjestöjen ja yhteisöjen omasta toimesta. (Liedes 2020, 87.)

Eettisen toimielimen sijoittamista Taiteen edistämiskeskukseen perustellaan selvityksessä Taiteen edistämiskeskuksen laissa määritellyillä tehtävillä edistää taidetta kansallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää kulttuuria kansallisesti ja kansainvälisesti siltä osin kuin se ei kuulu muun viranomaisen tehtävään. Eettisen näkökulman ja eettisen aspektin esiin nostaminen nähdään selvityksessä kulttuurin edistämistehtävänä. Eettisen toimielimen perustamisella Taiteen edistämiskeskuksen yhteyteen voitaisiin selvityksen mukaan myös vahvistaa Taikea ja sen roolia taiteen ja kulttuurin yleisviranomaisena opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla. ”Taike on lähinnä se opetus- ja kulttuuriministeriön alainen viranomainen, joka on ja voi olla – ei vain taiteen vaan myös koko kulttuurisektorin yleistoimivaltainen viranomainen.” (Liedes 2020, 88–89.)

Eettinen toimielin olisi selvityksen mukaan käsivarren mitan päässä Taikesta ja sen puolueettomuudesta huolehdittaisiin muun muassa sillä, että toimielimeen perustettavassa kulttuurialojen eettisessä neuvostossa ainakin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, mahdollisesti muitakin jäseniä, tulisivat taide- ja kulttuurialojen ulkopuolelta. (Liedes 2020, 89.)

Toimielimeen perustettavan neuvoston tehtäviksi selvityksessä esitetään taiteen ja kulttuurin alojen eettisiin kysymyksiin liittyen aloitteiden, lausuntojen ja suositusten tekeminen, eettisten periaatteiden ja ohjeiden kokoaminen sekä tiedonvälitys, valitusten ja kantelujen käsittely sekä lausuntojen antaminen, julkisen keskustelun edistäminen sekä harkinnan perusteella muut ministeriön antamat tehtävät. Toimielimen toimivalta olisi neuvoa-antavaa ja sen päätökset, ohjeet sekä kannanotot olisivat ei-sitovia ja suositusluontoisia. (Liedes 2020, 91.)

Eettisen toimielimen tärkein tehtäväalue selvityksen ehdotuksen mukaisesti olisi ennaltaehkäisevä toiminta. Tämä muodostuisi muun muassa taide- ja kulttuurialojen eettisten periaatteiden identifioinnista,

kokoamisesta ja dokumentoinnista. Tähän ei kuuluisi konkreettisten tapauksen, valitusten tai kantelujen käsittely, vaan ne olisivat osa jälkikäteistä toimintaa. Konkreettisten tapauksen käsittely on ennaltaehkäisevään toimintaan verrattuna kompleksinen ja arkaluontoinen alue. Suositeltava mahdollisuus olisi avata kantelumenettely / valitusmenettely vasta esimerkiksi kahden vuoden siirtymäkauden jälkeen, jolloin keskeiset eettiset periaatteet olisi laajasti tunnustettu, tunnustettu ja omaksumattu. (Liedes 2020, 92–97.)

Selvityksessä todetaan kulttuurialan eettisen toimielimen suhteesta muihin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonaloihin, että urheilun ja tieteen aloilla on Suomessa omat eettisten kysymysten käsittelymekanisminsa. Opettajankoulutuksessa on kiinnitetty huomiota eettisiin kysymyksiin, ja opetusalan Ammattijärjestö OAJ on muodostanut omat ammattieettiset ohjeensa. Eettistä toimielintä opetuksen aloilla ei ole. Taiteen perusopetukseen ja taiteen ja kulttuurin alojen opetukseen liittyvien eettisten näkökulmien yhdistämistä kulttuurialan eettisen toimielimen tarkastelualueelle on kuitenkin selvityksen mukaan tarpeen vahvasti harkita. Selvitys jättää opetus- ja kulttuuriministeriön arvioitavaksi, mihin eettisen toimielimen toimialueen raja vedetään suhteessa ministeriön muihin hallinnonaloihin. (Liedes 2020, 19.)

Selvityksessä ehdotetaan, että toimielimessä olisi neuvosto, pääsihteeri, kaksi asiantuntijavirkamiestä ja tarpeellinen avustava henkilö. Pääsihteeri olisi neuvoksen tasoinen virka ja kaksi asiantuntijavirkaa olisivat ministeriön muiden asiantuntijavirkojen (hallitussihteeri jne.) tasoisia. Erityisesti toimielimen ensimmäisinä toimintavuosina, pitäisi olla mahdollisuus ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämiseen projekteissa ja selvityksissä. Näin toimielin saisi laajan ulkopuolisen asiantuntemuksen käyttöön sekä toiminnan vaikuttavuus nousisi ja toimielimen osaamisen kehittyisi. (Liedes 2020, 97.)

Ehdotuksessa toimielimen vuotuista rahoitustarve on arvioitu 400 000 – 470 000 euroa välille niin, että palkkamenoihin varattaisiin noin 250 000 euroa ja muihin toimintamenoihin esimerkiksi asiantuntijoiden hyödyntämiseen 150 000 – 200 000 euroa. (Liedes 2020, 97.)

Selvityksessä ehdotetaan, että opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää yhteydenpidon ja neuvottelut Kuntaliiton sekä säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan kanssa selvittääkseen, olisiko kunnissa ja säätiöissä kiinnostusta nostaa esiin taiteen ja kulttuurin alojen eettiset kysymykset tähänastista voimakkaammin. Neuvotteluissa voitaisiin selvittää halukkuutta ja edellytyksiä laajempien yhtenäisten eettisten periaatteiden ja sääntöjen määrittelyyn ja käyttöönottoon organisaatioiden toimialoilla kulttuurin yksityinen ja julkinen rahoitus huomioiden. (Liedes 2020, 90.)

03.11.2020

Asia/6

Asian lausuntomenettely Helsingin kaupungilla

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa asiasta. Lausuntomenettelystä on lähetetty tieto sähköpostilla niille tahoille, joita asian ainakin katsotaan koskevan. Myös muut kuin tuossa jakelussa mukana olevat tahot voivat antaa lausunnon. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala katsoo asian olevan siinä määrin merkittävä, että Helsingin kaupungin on tärkeää antaa asiasta lausunto.

Kaupunginhallitus käsittelee kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan tässä kokouksessa antaman lausunnon, jonka jälkeen asiasta annetaan lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle lausuntopalvelu.fi:ssä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 19.10.2020
- 2 Lausuntopyyntö 19.10.2020, liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano